

Editorial

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

patrně není třeba vám – čtenářům e-časopisu ACORát -- představovat Akademické centrum osobnostního rozvoje (ACOR). V České republice se řadí k úspěšným akademickým pracovištím, které systematicky rozvíjejí témata osobnostně sociálního rozvoje; v posledních letech však směřuje cílenou pozornost především k tzv. zkušenostně reflektivnímu učení. ACOR se vedle činností spojených s výukou a výcvikem studentů či s výzkumnými aktivitami věnuje také pořádání odborných konferencí.

Zatím poslední, v pořadí třetí konference organizovaná týmem ACOR, nesla název **Zkušenost - reflexe - učení v pedagogické teorii a praxi**. Uskutečnila se v Brně ve dnech 25. - 26. 2. 2014 a zúčastnilo se jí více než 60 zájemců z řad akademiků i praktiků, kteří v plénu a šesti sekcích prezentovali své názory, zkušenosti, projekty, ale i výsledky výzkumů, v nichž se věnovali různým pojetím a možnostem využití reflektivního učení především (ale nejen) v učitelském, resp. pedagogickém kontextu.

A právě vybrané příspěvky, které zazněly na zmíněné konferenci, nabízíme v tomto čísle časopisu. Můžete se v něm začíst do 14 textů, které obsahují teorie, praktické příklady, názory i zkušenosti těch, kteří se věnují reflexi v procesech profesního a osobnostního rozvoje v různých podobách a také u různých cílových skupin. Příspěvky v první části tohoto čísla ACORátu jsou zaměřeny především na využití reflektivního učení v pedagogické přípravě a praxi (při přípravě učitelů a v praxi učitelů), druhá část pak obsahuje příspěvky, které více odrážejí možnosti využití specifických způsobů práce a technik (dialogické jednání, storytelling, supervize) či využití reflexe ve výuce.

Nové číslo časopisu tedy otevírá trojice autorek z Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně (H. Horká, L. Grůzová, D. Syslová) pohledem na možnosti stimulace k cílené reflexi zkušenosti u studentů učitelství pro mateřské školy. P. Horská z Pedagogické fakulty Karlovy univerzity pak nabízí dílčí výsledky výzkumného šetření zaměřeného na roli učitelů angažovaných v muzejních edukačních programech. Inspiraci může čtenářům přinést i následující zamyšlení J. Sekery (Pedagogická fakulta Ostravské univerzity) o možnostech využití myšlenek C. Rogerse v rozvoji profesních kompetencí a v osobnostním růstu budoucích učitelů základních a středních škol. V dalším textu jsou prezentovány výsledky výzkumného šetření I. Žlábkové a L. Krninského. Tito autoři se zajímali se o to, jak studenti učitelských oborů využívají a reflektují při přípravě na zkoušky své zkušenosti, které získali v průběhu studia a na praxi. S metodologií výzkumného šetření zabývajícího se analýzou reflexí studentů v seminářích zaměřených na rozvoj komunikačních dovedností, seznamuje čtenáře E. Suková z Univerzity T. Bati ve Zlíně a tým spoluautorů z Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity (M. Garabiková-Pártlová, Z. Bílková, M. Procházka) v následujícím příspěvku analyzuje zkušenosti začínajících učitelů a studentů učitelství s jejich vysokoškolskou přípravou.

Přímo do prostředí školy a vyučování zavedou čtenáře příspěvky spoluautorek J. Jirsákové a L. Smékalové (Efektivita metod zkušenostního učení ve výuce biologie) a poté také M.

Svobody, který vnímá projektové vyučování jako důležitou součást osobnostního a sociálního rozvoje žáků.

Na již zmíněné Jihočeské univerzitě působí také autoři dvou textů orientovaných na dialogické jednání, které otevírají soubor příspěvků zaměřených na specifické metody využívané za účelem podpory zkušenostního učení. Nejprve si M. Marková všímá role asistenta ve vedení kurzů dialogického jednání a poté S. Suda věnuje pozornost sebereflexi prostřednictvím dialogického jednání. M. Hak je v odborné veřejnosti známý jako „vypravěč příběhů“ (*storytelling*) a ve svém textu se tentokrát zaměřuje na využití storytellingu ve firemní praxi. Dalším z dnes široce využívaných přístupů, které mají svůj základ v reflektivním učení, je supervize. Té věnují pozornost spoluautorky Z. Knechtová a M. Vaňková v příspěvku cíleného do ošetrovatelství, následně i M. Vybíral ve svém příspěvku nabízí možnosti, jak využít supervizi v prostředí základních škol. Závěrečný text je polemicky laděný, R. Thein uvažuje o postavení reflexe a reflektivním učení ve snahách o rozvoj znalostní úrovně žáků.

Budeme rádi, pokud si v časopisu najdete inspiraci jak pro svou vlastní práci, tak i pro další úvahy o různých přístupech k osobnostně sociálnímu rozvoji a roli zkušenostního učení v těchto procesech.

Dana Knotová a Bohumíra Lazarová za tým ACOR